

TẠI SAO NGƯỜI VIỆT HẢI NGOẠI CHIA RẼ?

Nguyễn Quang Duy

Chung mục đích mang lại tự do dân chủ cho Việt Nam, nhưng 40 năm qua các cá nhân, các tổ chức chính trị ở hải ngoại vẫn sinh hoạt một cách rời rạc thiếu liên kết và người Việt nói chung không mấy quan tâm đến các sinh hoạt đấu tranh.

Câu hỏi được liên tục đặt ra: Tại sao người Việt hải ngoại lại chia rẽ? Có nhiều lý do, nhưng chính yếu hải ngoại là một môi trường sinh hoạt tự do và đa nguyên với nhiều cá nhân, nhiều tổ chức hướng đến các giải pháp cho Việt Nam một cách khác biệt.

Khuyh hướng đấu tranh bất bạo động

Sử dụng bất bạo động như một phương tiện để từng bước xói mòn khả năng kiểm soát của nhà cầm quyền Hà Nội. Bốn phương cách chính của đấu tranh bất bạo động bao gồm:

- ◆ Thứ nhất, sử dụng các phương tiện truyền thông mang thông tin đến với người dân;
- ◆ Vận động tự do ngôn luận, tự do lập hội, tự do hội họp, thực hiện quyền con người;
- ◆ Tiến đến việc xây dựng các nhóm sinh hoạt dân chủ, xây dựng thể liên kết, phân công và phối hợp hành động; và
- ◆ Cuối cùng là vận động người dân tạo sức ép lên chế độ buộc họ phải chấp nhận thay đổi hoặc sẽ bị đào thải để thay bằng một chính phủ dân chủ do chính người dân bầu lên.

Bước chuyển biến quan trọng nhất là năm 1996, Khối 8406 đã chuyển Phong Trào Dân Chủ từ đấu tranh bí mật sang thể đấu tranh công khai. Cùng lúc một Phong Trào Yêu Nước bảo vệ biên giới biển đảo công khai hoạt động. Cao điểm là giữa năm 2011 đã diễn ra nhiều cuộc biểu tình tại Hà Nội, Sài Gòn và các thành phố khác.

Từ đó hình thành một số các Tổ Chức Dân Sự như hiện nay.

Mặc dù số người công khai đấu tranh đã và đang gia tăng nhưng để có thực lực nhằm chuyển đổi thể chế độ cộng sản sang dân chủ rõ ràng phải cần nhiều năm nữa.

Cần thời gian nên nếu tính đến cái giá mà người dân và người đấu tranh trong nước đang tiếp tục phải gánh chịu, cái giá của đất nước đang càng ngày càng lụn bại và cái giá của ảnh hưởng của ngoại bang càng ngày càng gia tăng.

Thì đấu tranh bất bạo động không chắc là giải pháp ít thiệt hại nhất cho đất nước.

Lại nữa, bất bạo động không chắc đã khả thi tại Việt Nam vì nó cần một số điều kiện mà Việt Nam sau nhiều năm vẫn chưa có.

Điều kiện đòi hỏi nhất là các tổ chức chính trị phải ra mặt công khai đấu tranh thay vì vẫn hoạt động trong vòng bí mật. Có hoạt động công khai các tổ chức chính trị mới có dân và dân là yếu tố quyết định sự chuyển đổi thể chế.

Bài học từ cuộc đấu tranh của người dân Hong Kong cho thấy cộng sản không bao giờ nhượng bộ, ngay cả khi có hằng trăm ngàn người xuống đường biểu tình một cách ôn hòa bất bạo động.

Khuynh hướng cách mạng

Những người tin vào giải pháp này cũng sử dụng các phương tiện truyền thông tân tiến mang thông tin đến cho đại chúng, xây dựng cơ sở quốc nội, sách động người dân, nhất là thanh thiếu niên, đứng lên để lật đổ cộng sản.

Vì chủ trương cách mạng các tổ chức theo khuynh hướng này vẫn tiếp tục hoạt động bí mật tại quốc nội, nên khó có thể đánh giá một cách khách quan.

Khuynh hướng thay đổi từ bên trong và bên trên đảng Cộng sản.

Nhiều người, bao gồm những người ngoại quốc quan tâm đến tình hình Việt Nam, tin vào những thay đổi từ bên trong đảng Cộng sản.

Họ cổ vũ hay ngầm ngấm ủng hộ những thay đổi nhỏ, làm tiền đề căn bản cho những thay đổi xa hơn và lớn hơn. Nhưng đến nay vẫn chưa có được những chuyển đổi rõ rệt.

Khuynh hướng dựa vào Hoa Kỳ

Xuất phát từ thực tế chính trị Việt Nam và tin vào sự thay đổi chiến lược của Hoa Kỳ nhiều người đứng ra vận động thành lập chính phủ lưu vong.

Việc làm của họ hoàn toàn phù hợp với luật pháp của Hoa Kỳ. Nhưng trên thực tế Hoa Kỳ luôn đặt quyền lợi của Hoa Kỳ với Cộng sản Việt Nam cao hơn, nên chính phủ Hoa Kỳ chưa bao giờ chính thức công nhận hay ủng hộ các nỗ lực nói trên.

Khuynh hướng bảo vệ xây dựng hải ngoại và yểm trợ quốc nội
Đây có lẽ là khuynh hướng được nhiều người hải ngoại ủng hộ nhất. Những người theo khuynh hướng này thường gắn bó với các sinh hoạt cộng đồng, vừa bảo vệ, vừa xây dựng cộng đồng, vừa dựa vào sức mạnh cộng đồng vận động yểm trợ quốc nội và quốc tế vận.

Cộng Đồng

Ở hầu hết các địa phương Cộng đồng là tiếng nói chung hay tiếng nói của đa số người Việt. Tại Úc, Cộng đồng Liên Bang là một cơ cấu điều hợp các Cộng đồng Tiểu Bang mang tiếng nói chung đến chính giới Úc. Được biết hiện Luật sư Võ Trí Dũng chủ tịch Cộng đồng Người Việt Tự Do Úc châu đang ở Hoa Kỳ vận động liên kết giữa các Cộng Đồng Bắc Mỹ và Úc châu để có thể có một tiếng nói chung cho người Việt hải ngoại.

Điều cần nêu ra là các Ban Chấp Hành Cộng Đồng thường thay đổi theo nhiệm kỳ và có nhiều công việc khác ưu tiên hơn. Vai trò của Cộng Đồng cũng khác với vai trò của các tổ chức đấu tranh. Bởi thế các việc vận động nhân quyền hay vận động yểm trợ quốc nội thường do các tổ chức đảm trách.

Quốc Tế Vận

Một trong những nỗ lực chính yếu của người Việt hải ngoại là cất tiếng nói cho chính họ hay mang tiếng nói của những người quốc nội đến chính giới và dân chúng địa phương.

Từ những khuynh hướng khác nhau phát sinh nhiều sinh hoạt quốc tế vận khác nhau:

- ◆ Để mọi người biết đến hay để vận động địa phương chính thức công nhận lá cờ, nhiều người sử dụng lá cờ vàng trong mọi sinh hoạt tại địa phương;
- ◆ Vận động địa phương để cấm các sinh hoạt của nhà cầm quyền cộng sản tại địa phương;
- ◆ Quảng bá những sự thật như nỗ lực “Hành trình đến Tự do” của Thượng Nghị Sĩ Ngô Thanh Hải tại Canada;
- ◆ Các cuộc biểu tình tố cáo tình trạng vi phạm nhân quyền tại Việt Nam;
- ◆ Sử dụng các phương tiện báo chí, truyền thông hay qua những trao đổi cá nhân, cũng đóng góp vận động người ngoại quốc hỗ trợ cho một Việt Nam tự do.

Việc vận động nhân quyền cũng đã được liên tục thực hiện, nhưng cũng có nhiều phương cách và mục đích vận động khác nhau:

- ◆ Chỉ tập trung vận động cho thành viên trong tổ chức hay một số Tù nhân Lương Tâm;
- ◆ Tố cáo những hành động vi phạm nhân quyền để các tổ chức quốc tế hay chính giới ngoại quốc nắm được tình hình chung;
- ◆ Ảnh hưởng đến chính sách các quốc gia sở tại. Như các cuộc điều trần, các nỗ lực gắn liền nhân quyền với viện trợ nhân đạo hay ra

những đạo luật buộc cộng sản phải cải thiện nhân quyền mới được gia nhập TPP;

♦ Cả ba mục đích trên được phối hợp một cách nhịp nhàng. Quốc tế vận càng ngày càng trở nên quan trọng và hải ngoại có thể dùng sức mạnh của lá phiếu để thực hiện một số công việc nhất định. Nhưng mang lại tự do dân chủ vẫn phải được quyết định từ những hoạt động quốc nội.

Khách quan nhận xét khi thực hiện các công tác quốc tế vận các cá nhân hay các tổ chức hải ngoại thường tương nhượng hay liên kết làm việc.

Gần đây một số các sinh hoạt quốc tế vận cũng đã được các anh chị quốc nội đứng ra đảm trách. Đây là một bước tiến quan trọng của Phong trào dân chủ Việt Nam.

Nguyên nhân gây ra chia rẽ

Tình hình Việt Nam và tình hình thế giới khó cho chúng ta thấy trước chuyện gì sẽ xảy ra và xảy ra ở lúc nào. Vì thế không thể mang lý thuyết ra để tranh luận đúng sai.

Trong sinh hoạt các tổ chức có quy mô nhỏ thường sinh hoạt cần sự đồng thuận hơn, ngược lại các tổ chức có quy mô lớn thường có sự chỉ đạo từ trên xuống dưới.

Đó là chưa kể đến những người không sinh hoạt với bất cứ tổ chức nào, nhưng cũng quan tâm đến tình hình Việt Nam và muốn đóng góp thay đổi thời cuộc theo suy nghĩ của cá nhân.

Thực trạng nêu trên tạo các va chạm từ khuynh hướng đến phương cách thực hiện công việc. Điều đáng tiếc một số người thay vì hướng đến mục đích chung lại mở mặt trận "ai thắng ai" ngay tại hải ngoại, đấu tranh với những người theo khuynh hướng khác.

Ở một mức độ sự cạnh tranh và việc tranh luận là điều cần thiết, nhưng khi đã vượt quá làn ranh và thiếu người hòa giải, lại tạo ra bất hòa không thể giải quyết.

Nhưng im lặng, thiếu giải thích và thiếu thực tế chứng minh cũng không phải là một giải pháp khôn ngoan.

Đương nhiên, nhà cầm quyền cộng sản cũng không thể để các cộng đồng hay tổ chức sinh hoạt một cách bất lợi cho họ.

Về mặt chìm khó có thể biết được chính xác sự can thiệp, nhưng về mặt nổi như văn nghệ, dạy tiếng Việt, truyền thông sách báo tuyên truyền... thì Nghị quyết 36 là một bằng chứng đảng Cộng sản đã trực tiếp tài trợ (bao cấp) cho một số các sinh hoạt nói trên.

Điều đáng tiếc có người đã lợi dụng lý do để gán cho người khác là Việt cộng hay Việt gian gây thêm nghi ngờ và chia rẽ trong các sinh hoạt hải ngoại.

Nhiều người đâm ra chán nản và số người sinh hoạt chính trị hay sinh hoạt cộng đồng vốn đã ít nay lại ít hơn.

Người dân hải ngoại xuất phát từ nhiều thành phần khác nhau và vốn đã e dè với các sinh hoạt. Nay không thấy kết quả cụ thể, chỉ thấy những mặt trái của sinh hoạt, nên càng trở nên e dè với các sinh hoạt đấu tranh.

Liên kết trong ngoài

Ở hải ngoại làm việc với nhau đã khó việc liên kết với trong nước lại càng khó hơn. Khách quan nhìn nhận, mặc dù mới phát triển các sinh hoạt quốc nội đã làm được một số điều mà chính các tổ chức hải ngoại cần học hỏi:

- ◆ các nhóm đã liên kết làm việc chung;
- ◆ một số nhóm đã sử dụng Facebook như một phương tiện công khai tài chánh;
- ◆ Trong buổi họp cuối năm 2014 tại Dòng Chúa Cứu Thế đại diện các tổ chức Dân Sự đã trình bày các ưu khuyết điểm của họ trong năm 2014 và định hình hoạt động cho năm 2015.

Những việc làm như vậy sẽ giúp các thành viên hiểu rõ được thực lực và định rõ được hướng đi, cũng như giúp các tổ chức xây dựng uy tín. Sự thực và minh bạch sẽ giúp xây dựng các giá trị lâu dài.

Kết

Mặc dầu 40 năm nhà cầm quyền cộng sản đã đưa ra nhiều sách lược nhằm kiểm soát, cộng đồng hải ngoại vẫn là một cộng đồng tự do. Nhưng nỗ lực yểm trợ người dân trong nước đấu tranh mang lại tự do cho Việt Nam thì vẫn còn bị giới hạn rất nhiều.

Cuối năm cũng là lúc để mỗi người chúng ta, mỗi tổ chức tự xét xem làm thế nào để giảm bớt chia rẽ trong sinh hoạt chính trị hải ngoại, gầy dựng lại niềm tin của người dân và gắn bó hơn với cuộc đấu tranh chung.

Nguyễn Quang Duy

Melbourne, Úc Đại Lợi

22/12/2014

www.vietnamvanhien.net